WIKIPEDIA

Abhaski jezik

Abhaski (aphaski) Aҧсуа	
Države govorenja:	Gruzija, Turska
Regije govorenja:	Kavkaz
Etnicitet:	Abhazi
Broj govornika:	112.740[1]
Rang:	
Razredba:	sjeverozapadni kavkaski
	abhaski
Pismo:	prilagođena ćirilica
Jezični kôd	
ISO 639-**1**:	ab
ISO 639-**2**:	abk
ISO 639-**3**:	abk

Vidi također: Jezik | Jezične porodice i jezici | Popis jezika po kodnim nazivima |Dodatak: Popis jezika

Abhaski jezik ili **aphaski jezik**[2] (aҧсуа бызшәа, aṗsua byzš˚a; ISO 639-3: abk) je jezik koji se govori u Abhaziji, autonomnoj republici u Gruziji koja je samoproglasila neovisnost, te u Turskoj. U Gruziji ga govori 101.000 (1993.) i 4000 u Turskoj (1980.).[3]

Jezik pripada u skupinu sjeverozapadnih kavkaskih jezika i poznat je po velikom broju suglasnika (preko 50) i istodobno samo dva samoglasnika, što ga čini jezikom s najmanje samoglasnika na svijetu. Postoje dva glavna dijalekta, sjeverni bzâp i južni (literalni) abz'âwa. kao ocem abhaske literature smatra se Dârmit' Gulia (1874. – 1960.), koji je napisao prvu novelu, utemeljivač je prvih abhaskih novina, pjesnik i prevoditelj.[4]

Sadržaj

Osobine
- Pismo
- Glasovi

Literatura

Poveznice

Izvori

Vanjske poveznice

Osobine

Pismo

Glasovi

U sljedećoj tablici je prikazan sustav suglasnika abhaskog, koristeći simbole međunarodnoga fonetskog alfabeta (IPA):

		labijalni	alveolarni		postalv.		alvelo-palat.		retro-fleksni	velarni			uvularni					faringalni	
			obični	labijalni	obični	labijalni	obični	labijalni		palatal.	obični	labijalni	palatal.	obični	labijalni	faring.	lab. + far.	obični	labijalni
plozivi	bezv.	p	t	tʷ						kʲ	k	kʷ							
	zvučni	b	d	dʷ						gʲ	g	gʷ							
	ejektivni	pʼ	tʼ	tʷʼ						kʲʼ	kʼ	kʷʼ	qʲʼ	qʼ	qʷʼ				
afrikate	bezv.		ʦ		ʧ		tɕ	tɕʷ	ʈʂ										
	zvučni		ʣ		ʤ		dʑ	dʑʷ	ɖʐ										
	ejektivni		ʦʼ		ʧʼ		tɕʼ	tɕʷʼ	ʈʂʼ										
frikativi	bezvučni	f	s		ʃ	ʃʷ	ɕ	ɕʷ	ʂ				χʲ	χ	χʷ	χˤ	χˤʷ	ħ	ħʷ
	zvučni	v	z		ʒ	ʒʷ	ʑ	ʑʷ	ʐ				ʁʲ	ʁ	ʁʷ				
nazali		m	n																
aproksimanti							j	ɥ				w							
vibranti			r																
laterali			l																

Fonemi označeni bojama:

- zeleno se nalaze u dijalektima *Bzyp* i *Sadz*, ali ne u *Abzhywa*;
- crveno su ograničeni na dijalekt *Bzyp*.

Ukupno broj suglasnika u abhaskom je (po dijalektima):

- 58 u *Abzhywa*;
- 60 u *Sadz*;
- 67 u *Bzyp*.

Dijalekt *Sadz* posjeduje distinktivnu geminaciju suglasnika:

- na dijalektu *Sadz* se razlikuju /a.χʷa/ "pepeo" prema /a.χːʷa/ "crv"
- dijalekti *Abzhywa* i *Bzyp* imaju samo jedan oblik /a.χʷa/ za oboje.

Što se tiče samoglasnika, abhaski posjeduje samo /a/ i /ə/, doduše s brojnim alofonima.

Literatura

- Čirikba, Vjačeslav A. 2003. *Abkhaz* (*Languages of the world*). München: LINCOM Europa. (engl.)
- Hewitt, B. G. 1979. *Abkhaz* (*Lingua Descriptive Studies*). Amsterdam: North-Holland. (engl.)
- Lomtatidze, K. V. 1968. *Grammatika abchazskogo jazyka: fonetika i morfologija.* Suchumi. (engl.)
- Marr, N. Ja. 1938. *O jazyke i istorii abchazov*. Moskau [u.a.]: Izdatel'stvo Akademii Nauk SSSR. (rus.)

Poveznice

- Abhazija
- Gruzija
- Kavkaz

Izvori

1. Paul M. Lewis, Gary F. Simons, Charles D. Fennig (ur.), *Ethnologue : Languages of the World*, Knjiga *Languages of Africa and Europe*, 17. izd., SIL International, Dallas (Teksas), 2014., URL: http://www.ethnologue.com/language/ABK (Pristupljeno: 7. listopada 2014.).
2. Alemko Gluhak, »O nekim imenima zemalja«, *Jezik : časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika*, god. 40., br. 4., mjeseca travnja 1993., str. 115. – 126., navodi sa str. 116. i 117., ISSN ISSN 0021-6925, (NSK) (http://katalog.nsk.hr/F/?func=direct&doc_number=000034026)
3. »Abkhaz : a language of Georgia (http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=abk)«. **U publikaciji:** Paul M. Lewis, ur., *Ethnologue : Languages of the World*, 16. izd., SIL International, Dallas (Teksas), 2009., ISBN 1-55671-216-2, ISBN 978-1-55671-216-6, (engl.), Mrježovnica: http://www.ethnologue.com/, pristupljeno: 7. listopada 2014.
4. Omniglot (http://www.omniglot.com/writing/abkhaz.htm)

Vanjske poveznice

- Ethnologue (14th), kôd ABK (http://archive.ethnologue.com/14/show_language.asp?code=ABK)
- Ethnologue (15th) (http://archive.ethnologue.com/15/show_language.asp?code=abk)
- Ethnologue (16th) (http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=abk)
- Wikipedija na abhaskom (https://ab.wikipedia.org)
- Trenutačno izdanje Ethnolguea: kôd **abk**

Nedovršeni članak **Abhaski jezik** *koji govori o jeziku treba dopuniti.* ***Dopunite ga (https://hr.wikipedia.org/w/index.php?title=Abhaski_jezik&action=edit)*** *prema pravilima Wikipedije.*